

JOHANN SEBASTIAN BACH

MÁTÉ-PASSIÓ

ERSTER TEIL

ELSŐ RÉSZ

I. KÓRUS

Kommt, ihr Töchter, helft mir klagen,
Sehet - Wen? - den Bräutigam,
Seht ihn - Wie? - als wie ein Lamm!
Sehet, - Was? - seht die Geduld,
Seht - Wohin? - auf unsre Schuld;
Sehet ihn aus Lieb und Huld
Holz zum Kreuze selber tragen!

Jöjjetek lányok, sírjatok velünk!
Nézzétek - kit? - a Vőlegényt,
Nézzetek rá - hogyan? - mint egy Báránra,
Nézzétek - mit? - nézzétek béketűrését,
Nézzetek - hová? - bűneinkre!
Nézzétek Őt, ki keresztjét
Szeretetből és irgalomból önmaga vitte.

KORÁL

O Lamm Gottes, unschuldig
Am Stamm des Kreuzes geschlachtet,
Allzeit erfunden geduldig,
Wiewohl du warest verachtet.
All Sünd hast du getragen,
Sonst müßten wir verzagen.
Erbarm dich unser, o Jesu!

Ó, Isten ártatlan Báránya,
Akit a keresztfán megöltek.
Mindig türelmes voltál,
Noha mindig megvetettek.
Minden bűnünket te hordoztad,
Különben el kellett volna csüggednünk.
Irgalmazz nekünk, ó Jézus!

II. RECITATIVO

EVANGELIST

Da Jesus diese Rede vollendet hatte, sprach er zu seinen Jüngern:

JESUS

Ihr wisset, dass nach zweien Tagen Ostern wird, und des Menschen Sohn wird überantwortet werden, dass er gekreuziget werde.

EVANGÉLISTA

És mikor mindezeket a beszédeket elvégezte vala Jézus, mondá az ő tanítványainak:

JÉZUS

Tudjátok, hogy két nap múlva húsvétnek ünnepe leszen, és az embernek Fia elárultatik, hogy megfeszíttessék.

III. KORÁL

Herzliebster Jesu, was hast du verbrochen,
Dass man ein solch scharf Urteil hat gesprochen?
Was ist die Schuld, in was für Missetaten bist du geraten?

Szeretett Jézusunk, mi rosszat tettél,
Hogy ilyen kegyetlen ítéletet hoztak ellened?
Mi a vétked? Milyen bűnbe estél?

IVa. RECITATIVO

EVANGELIST

Da versammelten sich die Hohenpriester und Schriftgelehrten und die Ältesten im Volk in dem Palast des Hohenpriesters, der da hieß Kaiphas, und hielten Rat, wie sie Jesum mit Listen griffen und töteten. Sie sprachen aber:

EVANGÉLISTA

Akkor egybegyűlének a főpapok, az írástudók és a nép vénei a főpap házába, akit Kajafásnak hívtak. És tanácsot tartának, hogy Jézust álnoksággal megfognák és megöljék.
De azt mondják vala:

IVb. KÓRUS

Ja nicht auf das Fest,
auf dass nicht ein Aufruhr werde im Volk.

Ne az ünnepen,
hogy zendülés ne legyen a nép között.

IVc. RECITATIVO

EVANGELIST

Da nun Jesus war zu Bethanien, im Hause Simonis des Aussätzigen, trat zu ihm ein Weib, die hatte ein Glas mit köstlichem Wasser und goss es auf sein Haupt, da er zu Tische saß. Da das seine Jünger sahen, wurden sie unwillig und sprachen:

IVd. KÓRUS

Wozu dienet dieser Unrat?
Dieses Wasser hie mögen teuer verkauft
und den Armen gegeben werden.

IVe. RECITATIVO

EVANGELIST

Da das Jesus merket, sprach er zu ihnen:

JESUS

Was bekümmert ihr das Weib? Sie hat ein gut Werk an mir getan. Ihr habet allezeit Arme bei euch, mich aber habt ihr nicht allezeit.
Dass sie dies Wasser hat auf meinen Leib gegossen, hat sie getan, dass man mich begraben wird. Wahrlich, ich sage euch Wo dies Evangelium geprediget wird in der ganzen Welt, da wird man auch sagen zu ihrem Gedächtnis, was sie getan hat.

V. ALT RECITATIVO

Du lieber Heiland du,
Wenn deine Jünger töricht streiten,
Dass dieses fromme Weib
Mit Salben deinen Leib
Zum Grabe will bereiten,
So lasse mir inzwischen zu,
Von meiner Augen Tränenflüssen
Ein Wasser auf dein Haupt zu gießen!

VI. ALT ÁRIA

Buß und Reu knirscht das Sündenherz entzwei,
Dass die Tropfen meiner Zähren
Angenehme Spezerei, treuer Jesu, dir gebären.

VII. RECITATIVO

EVANGELIST

Da ging hin der Zwölfen einer,
mit Namen Judas Ischarioth,
zu den Hohenpriestern und sprach:

JUDAS

Was wollt ihr mir geben? Ich will ihn euch verraten.

EVANGELIST

Und sie boten ihm dreißig Silberlinge.
Und von dem an suchte er Gelegenheit,
dass er ihn verriete.

EVANGÉLISTA

És mikor Jézus Bethániában, a poklos Simon házában, a Méne őhozzá egy asszony, akinél vala drága kenetnek alabástrom szelencéje, és az ő fejére tölté, amint az asztalnál ül vala. Látván pedig ezt az ő tanítványai, bosszankodának, mondván:

Mire való ez a tékozlás?

Mert eladhatták volna ezt a kenetet nagy áron,
és adhatták volna a szegényeknek.

EVANGÉLISTA

Mikor pedig ezt észébe vette Jézus, mondá nékik:

JÉZUS

Miért bántjátok ezt az asszonyt? hiszen jó dolgot cselekedett énvelem. Mert a szegények mindenkor veletek lesznek, de én nem leszek mindenkor veletek. Mert hogy ő ezt a kenetet testemre töltötte, az én temetésemre nézve cselekedte azt. Bizony mondom néktek: Valahol az egész világon prédikáltatik az evangéliom, amit ez énvelem cselekedék, az is hirdettetik az ő emlékezetére.

Ó, én édes Üdvözítőm,
Amikor tanítványaid dőren perlekednek,
Hogy e kegyes asszony
Testedet e kenettel
A temetésre akarja előkészíteni,
Akkor engedd,
Hogy a szememből patakzó könnyekből
Egy csepp fejedre hulljon!

Vezekléstől és bűnbánattól szakad meg a bűnös szív,
Hogy könnycseppjeim
Neked, drága Jézus enyhet adjanak.

EVANGÉLISTA

Akkor a tizenkettő közül egy,
akit Iskarióti Júdásnak hívtak,
a főpapokhoz menvén, mondá:

JÚDÁS

Mit akartok nekem adni, és én kezetekbe adom őt?

EVANGÉLISTA

Azok pedig rendelének néki harminc ezüstpénzt.
És ettől fogva alkalmat keres vala,
hogy elárulja őt.

VIII. SZOPRÁN ÁRIA

Blute nur, du liebes Herz!

Ach! ein Kind, das du erzogen,
Das an deiner Brust gesogen,
Droht den Pfleger zu ermorden,
Denn es ist zur Schlange worden.

Vérezz csak, szerető szív!

Ó, a gyermek, kit neveltél,
Kit kebleden tápláltál,
Nevelőjét megöléssel fenyegeti,
Mert kígyóvá változott.

IXa. RECITATIVO

EVANGELIST

Aber am ersten Tage der süßen Brot
traten die Jünger zu Jesu und sprachen zu ihm:

EVANGÉLISTA

A kovásztalan kenyerek első napján pedig
Jézushoz menének a tanítványok, mondván:

IXb. KÓRUS

Wo willst du, dass wir dir bereiten,
das Osterlamm zu essen?

Hol akarod, hogy megkészítsük néked
ételedre a húsvéti bárányt?

IXc. RECITATIVO

EVANGELIST

Er sprach:

JESUS

Gehet hin in die Stadt zu einem und sprecht zu ihm: Der
Meister lasst dir sagen: Meine Zeit ist hier, ich will bei dir
die Ostern halten mit meinen Jüngern.

EVANGÉLISTA

Ő pedig mondá:

JÉZUS

Menjetek el a városba ama bizonyos emberhez, és ezt
mondjátok neki: A Mester üzeni: Az én időm közel van,
nálad tartom meg a húsvétot tanítványaimmal.

EVANGELIST

Und die Jünger taten, wie ihnen Jesus befohlen hatte,
und bereiteten das Osterlamm.
Und am Abend setzte er sich zu Tische mit den Zwölfen.
Und da sie aßen, sprach er:

EVANGÉLISTA

És úgy cselekedének a tanítványok, amint Jézus
parancsolta vala nékik; és elkészíték a húsvéti bárányt.
Mikor pedig beestvedék, letelepszik vala a tizen-
kettővel, és amikor esznek vala, mondá:

JESUS

Wahrlich, ich sage euch:
Einer unter euch wird mich verraten.

JÉZUS

Bizony mondom néktek,
ti közületek egy elárul engem.

IXd. RECITATIVO

EVANGELIST

Und sie wurden sehr betrübt und huben an, ein jeglicher
unter ihnen, und sagten zu ihm:

EVANGÉLISTA

És felettebb megszorodva,
kezdék mindannyian mondani néki:

IXe. KÓRUS

Herr, bin ich's?

Én vagyok-é az, Uram?

X. KORÁL

Ich bin's, ich sollte büßen,
An Händen und an Füßen
Gebunden in der Höll.
Die Geißeln und die Banden
Und was du ausgestanden,
Das hat verdient meine Seel.

Én vagyok az, bűnhódnöm nekem kellene,
Összekötött kézzel
És lábbal a pokolban!
Az ostorozást és megkötözést
És mindazt, amit elszenvetél,
Az én lelkem érdemelné.

XI. RECITATIVO

EVANGELIST

Er antwortete und sprach:

EVANGÉLISTA

Ő pedig felelvén, mondá:

JESUS

Der mit der Hand mit mir in die Schüssel tauchet, der wird mich verraten. Des Menschen Sohn gehet zwar dahin, wie von ihm geschrieben stehet; doch wehe dem Menschen, durch welchen des Menschen Sohn verraten wird! Es wäre ihm besser, dass derselbige Mensch noch nie geboren wäre.

EVANGELIST

Da antwortete Judas, der ihn verriet, und sprach:

JUDAS

Bin ich's, Rabbi?

EVANGELIST

Er sprach zu ihm:

JESUS

Du sagest's.

EVANGELIST

Da sie aber aßen, nahm Jesus das Brot, dankete und brach's und gab's den Jüngern und sprach:

JESUS

Nehmet, esset, das ist mein Leib.

EVANGELIST

Und er nahm den Kelch und dankte, gab ihnen den und sprach:

JESUS

Trinket alle daraus; das ist mein Blut des neuen Testaments, welches vergossen wird für viele zur Vergebung der Sünden. Ich sage euch: Ich werde von nun an nicht mehr von diesem Gewächs des Weinstocks trinken bis an den Tag, da ich's neu trinken werde mit euch in meines Vaters Reich.

XII. SZOPRÁN RECITATIVO

Wiewohl mein Herz in Tränen schwimmt,
Dass Jesus von mir Abschied nimmt,
So macht mich doch sein Testament erfreut:
Sein Fleisch und Blut, o Kostbarkeit,
Vermacht er mir in meine Hände.
Wie er es auf der Welt mit denen Seinen
Nicht böse können meinen,
So liebt er sie bis an das Ende.

XIII. SZOPRÁN ÁRIA

Ich will dir mein Herz schenken,
Senke dich, mein Heil, hinein!
Ich will mich in dir versenken;
Ist dir gleich die Welt zu klein,
Ei, so sollst du mir allein
Mehr als Welt und Himmel sein.

JÉZUS

Aki velem együtt mártja kezét a tálba, az árul el engem. Az embernek Fia jóllehet elmegyén, amint meg van írva felőle, de jaj annak az embernek, aki az embernek Fiát elárulja; jobb volna annak az embernek, ha nem született volna.

EVANGÉLISTA

Megszólalván Júdás is, aki elárulja vala őt, mondá:

JÚDÁS

Én vagyok-é az, Mester?

EVANGÉLISTA

Mondá néki:

JÉZUS

Te mondád.

EVANGÉLISTA

Mikor pedig evének, vevé Jézus a kenyeret és hálákat adván, megtöré és adá tanítványainak, és mondá:

JÉZUS

Vegyétek, egyétek; ez az én testem.

EVANGÉLISTA

És vevén a poharat és hálákat adván, adá azoknak, ezt mondván:

JÉZUS

Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, az új szövetségnek vére, amely sokakért kiontatik bűnöknek bocsánatára. Mondom pedig néktek, hogy: Mostantól fogva nem iszom a szőlőtőkének ebből a terméséből mind ama napig, amikor újan iszom azt veletek az én Atyámnak országában.

Bár könnyben úszik szívem,
Hogy Jézus tőlünk búcsút vett,
Testamentoma mégis boldoggá tesz:
Testét és vérét - ó, milyen kincs! -
Kezeimre bízta.
Ahogy a földön
Nem haragudhatott övéire
Úgy szereti őket mindvégig.

Néked akarom adni szívemet,
Lakozz benne Üdvözítőm,
És benned akarok lakozni,
Bár Neked az egész világ túl kicsiny,
Ó, mégis te egyedül
Égnél, földnél több legyél nekem!

XIV. RECITATIVO

EVANGELIST

Und da sie den Lobgesang gesprochen hatten, gingen sie hinaus an den Ölberg. Da sprach Jesus zu ihnen:

JESUS

In dieser Nacht werdet ihr euch alle ärgern an mir. Denn es steht geschrieben: Ich werde den Hirten schlagen, und die Schafe der Herde werden sich zerstreuen.

Wenn ich aber auferstehe, will ich vor euch hingehen in Galiläam.

EVANGÉLISTA

És dicséretet énekelvén kimenének az olajfák hegyére. Akkor mondá nékik Jézus:

JÉZUS

Mindnyájan ezen az éjszakán megbotránkoztok én bennem. Mert meg van írva: Megverem a pásztort, és elszélednek a nyájnak juhai.

De föltámadásom után előttetek megyek majd Galileába.

XV. KORÁL

Erkenne mich, mein Hüter,
Mein Hirte, nimm mich an!
Von dir, Quell aller Güter,
Ist mir viel Guts getan.
Dein Mund hat mich gelabet
Mit Milch und süßer Kost,
Dein Geist hat mich begabet
Mit mancher Himmelslust.

Ismerj fel engem őrzőm,
Pásztorom, viseld gondomat!
Tőled, minden javak kútfejétől
Sok jót kaptam.
Szád felüdített
Tejjel és édes eledellel,
Lelked engem
Mennyei boldogsággal töltött el.

XVI. RECITATIVO

EVANGELIST

Petrus aber antwortete und sprach zu ihm:

PETRUS

Wenn sie auch alle sich an dir ärgerten, so will ich doch mich nimmermehr ärgern.

EVANGELIST

Jesus sprach zu ihm:

JESUS

Wahrlich, ich sage dir: In dieser Nacht, ehe der Hahn krähet, wirst du mich dreimal verleugnen.

EVANGELIST

Petrus sprach zu ihm:

PETRUS

Und wenn ich mit dir sterben müßte, so will ich dich nicht verleugnen.

EVANGELIST

Desgleichen sagten auch alle Jünger.

EVANGÉLISTA

Péter pedig felelvén, mondá néki:

PÉTER

Ha mindnyájan megbotránkoznak is tebenned, én soha meg nem botránkozom.

EVANGÉLISTA

Mondá néki Jézus:

JÉZUS

Bizony mondom néked, ezen az éjszakán, mielőtt megszólal a kakas, háromszor megtagadsz engem.

EVANGÉLISTA

Péter mondá néki:

PÉTER

Ha pedig veled kell meghalnom, úgy nem akarlak téged megtagadni.

EVANGÉLISTA

Hasonlóképpen szólnak vala a többi tanítványok is.

XVII. KORÁL

Ich will hier bei dir stehen;
Verachte mich doch nicht!
Von dir will ich nicht gehen,
Wenn dir dein Herze bricht.
Wenn dein Herz wird erblassen
Im letzten Todesstoß,
Alsdenn will ich dich fassen
In meinen Arm und Schoß.

Itt akarok maradni nálad,
Ne utasíts el engem!
Nem akarok elmenni tőled,
Amikor szíved megszakad.
Amikor szíved vére elfolyik
A végső haláltusán,
Én akkor karjaimban és ölemben
Akarlak tartani.

XVIII. RECITATIVO

EVANGELIST

Da kam Jesus mit ihnen zu einem Hofe, der hieß Gethsemane, und sprach zu seinen Jüngern:

JESUS

Setzet euch hie, bis dass ich dort hingehge und bete.

EVANGELIST

Und nahm zu sich Petrum und die zween Söhne Zebedäi und fing an zu trauern und zu zagen.

Da sprach Jesus zu ihnen:

JESUS

Meine Seele ist betrübt bis an den Tod, bleibet hie und wachet mit mir.

EVANGÉLISTA

Akkor elméne Jézus velök egy helyre, amelyet Gecsemánénak hívtak, és mondá a tanítványoknak:

JÉZUS

Üljetek le itt, míg elmegyek és amott imádkozom.

EVANGÉLISTA

És maga mellé vevén Pétert és Zebedeusnak két fiát, kezdte szomorkodni és gyötrődni.

Ekkor mondá nékik:

JÉZUS

Felette igen szomorú az én lelkem mind halálíg! maradjatok itt virrasszatok énvelem.

XIX. TENOR RECITATIVO KÓRUSSAL

O Schmerz!

Hier zittert das gequälte Herz;

Wie sinkt es hin, wie bleicht sein Angesicht!

Was ist die Ursach aller solcher Plagen?

Der Richter führt ihn vor Gericht.

Da ist kein Trost, kein Helfer nicht.

Ach! meine Sünden haben dich geschlagen;

Er leidet alle Höllenqualen,

Er soll vor fremden Raub bezahlen.

Ich, ach Herr Jesu, habe dies verschuldet

Was du erduldet.

Ach, könnte meine Liebe dir,

Mein Heil, dein Zittern und dein Zagen

Vermindern oder helfen tragen,

Wie gerne blieb ich hier!

Ó fájdalom!

Itt remeg az elgyötört szív;

Hogyan hanyatlik le, hogyan sápad az arca!

Mi az oka mindezeknek a gyötrelmeknek?

A bíró vezeti őt törvény elé.

Ott nincs vigasz és nincs segítő.

Ó! az én bűneim sújtottak téged!

A poklok minden kínját szenvedni el,

Mások bűneiért kell fizetnie.

Én voltam, ó Uram Jézus, aki mindezt elkövette,

amit szenvedté!l

Ó! ha a szeretetem

Félelmedet, Üdvözítőm, és remegésedet

Csökkenhetné, vagy elviselni segítené,

Mily szívesen maradnék itt!

XX. TENOR ÁRIA KÓRUSSAL

Ich will bei meinem Jesu wachen,

So schlafen unsre Sünden ein.

Meinen Tod büßet seine Seelennot;

Sein Trauren machet mich voll Freuden.

Drum muss uns sein verdienstlich Leiden

Recht bitter und doch süße sein.

Én Jézusommal akarok virrasztani,

Így alusznak el bűneink.

Halálomért vezekel lelkének gyötrelmével:

Bánata örömmel tölt el.

Ezért megváltó szenvedése

Keserű, mégis édes kell legyen.

XXI. RECITATIVO

EVANGELIST

Und ging hin ein wenig, fiel nieder auf sein Angesicht und betete und sprach:

JESUS

Mein Vater, ist's möglich, so gehge dieser Kelch von mir; doch nicht wie ich will, sondern wie du willst.

EVANGÉLISTA

És egy kissé előre menve, arcra borula, könyörögvén és mondván:

JÉZUS

Atyám! Ha lehetséges, múljék el tőlem e pohár; mindazáltal ne úgy legyen amint én akarom, hanem amint te.

XXII. BASSZUS RECITATIVO

Der Heiland fällt vor seinem Vater nieder;

Dadurch erhebt er mich und alle

Von unserm Falle hinauf zu Gottes Gnade wieder.

A Megváltó leborul Atyja előtt,

Hogy engem és mindenkit

Bukásunkból ismét Isten kegyelmébe emeljen fel.

Er ist bereit, den Kelch, des Todes Bitterkeit zu trinken,
In welchen Sünden dieser Welt
Gegossen sind und hässlich stinken,
Weil es dem lieben Gott gefällt.

XXIII. BASSZUS ÁRIA

Gerne will ich mich bequemem,
Kreuz und Becher anzunehmen,
Trink ich doch dem Heiland nach.
Denn sein Mund, der mit Milch und Honig fließet,
Hat den Grund und des Leidens herbe Schmach
Durch den ersten Trunk versüßet.

XXIV. RECITATIVO

EVANGELIST

Und er kam zu seinen Jüngern und fand sie schlafend
und sprach zu ihnen:

JESUS

Könnet ihr denn nicht eine Stunde mit mir wachen?
Wachtet und betet, dass ihr nicht in Anfechtung fallet!
Der Geist ist willig, aber das Fleisch ist schwach.

EVANGELIST

Zum andernmal ging er hin, betete und sprach:

JESUS

Mein Vater, ist's nicht möglich, dass dieser Kelch von mir
gehe, ich trinke ihn denn, so geschehe dein Wille.

XXV. KORÁL

Was mein Gott will, das g'scheh allzeit,
Sein Will, der ist der beste,
Zu helfen den'n er ist bereit,
Die an ihn gläuben feste.
Er hilft aus Not, der fromme Gott,
Und züchtiget mit Maßen.
Wer Gott vertraut, fest auf ihn baut,
Den will er nicht verlassen.

XXVI. RECITATIVO

EVANGELIST

Und er kam und fand sie aber schlafend, und ihre Augen
waren voll Schlafs. Und er ließ sie und ging abermal hin
und betete zum drittenmal und redete dieselbigen
Worte. Da kam er zu seinen Jüngern und sprach zu
ihnen:

JESUS

Ach! wollt ihr nun schlafen und ruhen? Siehe, die Stunde
ist hie, dass des Menschen Sohn in der Sünder Hände
überantwortet wird. Stehet auf, lasset uns gehen;
siehe, er ist da, der mich verrät.

EVANGELIST

Und als er noch redete, siehe, da kam Judas, der Zwölfen
einer, und mit ihm eine große Schar mit Schwertern und

Kész kiinni a halál keserű poharát,
Amelybe e világnak bűnei
Ömlöttek és fertelmesen bűzlenek,
Mert az Istennek így tetszett.

Szívesen elfogadom

A keresztet és a serleget,
Hiszen Megváltóm után iszom,
Mert az ő tejjel és mézzel folyó szája
Annak okát és a szenvedés keserves csúfságát
Az első korty által megédesítette.

EVANGÉLISTA

Akkor méne a tanítványokhoz és aluva találá őket, és
mondá nékik:

JÉZUS

Így nem bírtatok vigyázni velem egy óráig sem?
Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne
essetek; mert jóllehet a lélek kész, de a test erőtelen.

EVANGÉLISTA

Ismét elméne másodszor is, és könyörge, mondván:

JÉZUS

Atyám! ha el nem múlhatik tőlem e pohár,
hogyan ki ne igyam, legyen meg a te akaratod.

Amit Isten akar, legyen meg mindig,
Az Ő akarata a legjobb,
Kész segítségére sietni azoknak,
Aki erősen hisznek benne,
Segít a szükségben a jóságos Isten
És mértékkel büntet.
Aki Istenben bízik, és szilárdan épít rá,
Azt sohasem hagyja el.

EVANGÉLISTA

És mikor visszatér vala, ismét aluva találá őket, mert
megnehezedtek vala az ő szemeik. És otthagya őket,
ismét elméne és imádkozék harmadszor, ugyanazon
beszéddel szólván. Ekkor méne az ő tanítványaihoz, és
mondá nékik:

JÉZUS

Aludjatok immár és nyugodjatok. Ímé, elközelgett az óra,
és az embernek Fia a bűnösök kezébe adatik. Keljetek
fel, menjünk!
Ímé elközelgett, aki engem elárul.

EVANGÉLISTA

És még mikor beszél vala, ímé Júdás, egy a tizenkettő
közül, eljőve és vele együtt sok nép fegyverekkel és

mit Stangen von den Hohenpriestern und Altesten des Volks. Und der Verräter hatte ihnen ein Zeichen gegeben und gesagt: „Welchen ich küssen werde, der ist's, den greifet!“ Und alsbald trat er zu Jesu und sprach:

JUDAS

Gegrüßet seist du, Rabbi!

EVANGELIST

Und küsstete ihn. Jesus aber sprach zu ihm:

JESUS

Mein Freund, warum bist du kommen?

EVANGELIST

Da traten sie hinzu und legten die Hände an Jesum und griffen ihn.

XXVIIa. SZOPRÁN-ALT DUETT KÓRUSSAL

So ist mein Jesus nun gefangen.

Lasst ihn, haltet, bindet nicht!

Mond und Licht ist vor Schmerzen untergangen,
Weil mein Jesus ist gefangen.

Lasst ihn, haltet, bindet nicht!

Sie führen ihn, er ist gebunden.

XXVIIb. KÓRUS

Sind Blitze, sind Donner in Wolken verschwunden?

Eröffne den feurigen Abgrund, o Hölle,
Zertrümmre, verderbe, verschlinge, zerschelle
Mit plötzlicher Wut

Den falschen Verräter, das mördrische Blut!

XXVIII. RECITATIVO

EVANGELIST

Und siehe, einer aus denen, die mit Jesu waren, reckete die Hand aus und schlug des Hohenpriesters Knecht und hieb ihm ein Ohr ab. Da sprach Jesus zu ihm:

JESUS

Stecke dein Schwert an seinen Ort; denn wer das Schwert nimmt, der soll durchs Schwert umkommen. Oder meinst du, dass ich nicht könnte meinen Vater bitten, dass er mir zuschicke mehr denn zwölf Legion Engel? Wie würde aber die Schrift erfüllet? Es muss also gehen.

EVANGELIST

Zu der Stund sprach Jesus zu den Scharen:

JESUS

Ihr seid ausgegangen als zu einem Mörder, mit Schwertern und mit Stangen, mich zu fahen; bin ich doch täglich bei euch gesessen und habe gelehret im Tempel, und ihr habt mich nicht gegriffen. Aber das ist alles geschehen, dass erfüllet würden die Schriften der Propheten.

fustélyokkal, a főpapoktól és a nép véneitől. Aki pedig őt elárulja vala, jelt ada nékik, mondván: Akit én majd megcsókolok, ő az, fogjátok meg őt. És mindjárt Jézushoz lépvén, mondá:

JÚDÁS

Üdvözlégy Mester!

EVANGÉLISTA

És megcsókolá őt. Jézus pedig mondá néki:

JÉZUS

Barátom, miért jöttél?

EVANGÉLISTA

Akkor hozzámenvén, kezeiket Jézusra veték és megfogák őt.

Így hát Jézusom fogoly.

Hagyjátok Őt! Álljatok meg!

A hold és csillagok a fájdalomtól lehanyatlottak,
Mert Jézusom fogoly.

Ne kötözzétek meg!

Elviszik őt, megkötözve.

Mennydörgés és villámlás, elenyésztek a felhőkben?

Tárd ki tüzes mélységed, ó pokol,
Rombold le, rontsd össze, emészd el, zúzd szét
Hirtelen dühöddel

A hamis árulót, a gyilkos vért!

EVANGÉLISTA

És ímé egyik azok közül, akik Jézussal valának, kinyújtván kezét, szablyáját kirántá, és a főpap szolgáját megcsapván, levágá annak egyik fülét. Akkor mondá néki Jézus:

JÉZUS

Tedd helyére szablyádat, mert akik fegyvert fognak, fegyverrel kell veszniök.

Avagy azt gondolod-é, hogy nem kérhetném most az én Atyámat, hogy adjon ide mellém többet tizenkét sereg angyalnál? De mi módon teljesednék be az írások, hogy így kell lenni?

EVANGÉLISTA

Ugyanekkor mondá Jézus a sokaságnak:

JÉZUS

Mint valami latorra, úgy jöttetek fegyverekkel és fustélyokkal, hogy megfogjatok engem? Naponként nálatok ültem, tanítván a templomban, és nem fogtatok meg engem.

Mindez pedig azért lőn, hogy beteljesedjenek a próféták írásai.

EVANGELIST

Da verließen ihn alle Jünger und flohen.

XXIX. KORÁL

O Mensch, beweine deine Sünde groß,
Darum Christus seines Vaters Schoß
Äußert und kam auf Erden;
Von einer Jungfrau rein und zart
Für uns er hier geboren ward,
Er wollte der Mittler werden.
Den Toten er das Leben gab
Und legt dabei alle Krankheit ab,
Bis sich die Zeit herdrange,
Dass er für uns geopfert würd,
Trüg unsrer Sünden schwere Bürd
Wohl an dem Kreuze lange.

EVANGÉLISTA

Ekkor elhagyák őt a tanítványok mind, és elfutának.

Ó, ember, sirasd nagy bűnödöt;
Amiért Krisztus Atyja ölét
Elhagyta s a földre jött;
Egy tiszta és zsenge szűztől
Értünk itt megszületett,
Közvetítő akart lenni,
Halottaknak életet adott,
És minden betegséget meggyógyított,
Amíg órája el nem jött,
Hogy értünk magát feláldozza,
És bűneink nehéz terhét
Egészen a keresztségig hordozhassa.

ZWEITER TEIL

MÁSODIK RÉSZ

XXX. ALT ÁRIA KÓRUSSAL

Ach! nun ist mein Jesus hin!
Wo ist denn dein Freund hingegangen,
O du Schönste unter den Weibern?
Ist es möglich, kann ich schauen?
Wo hat sich dein Freund hingewandt?
Ach! mein Lamm in Tigerklauen,
Ach! wo ist mein Jesus hin?
So wollen wir mit dir ihn suchen.
Ach! was soll ich der Seele sagen,
Wenn sie mich wird ängstlich fragen?
Ach! wo ist mein Jesus hin?

Ó! Jézusom elment!
Hová ment barátod,
Asszonyok legszebbje?
Lehetséges ez, hihetek a szememnek?
Barátod hol bolyong?
Ó! Az én bárányom a tigrisek karmai között!
Ó! Hová lett Jézusom?
Mi is veled akarjuk keresni őt.
Ó! Mit mondjak majd lelkemnek,
ha aggódva kérdez?
Ó, hová lett Jézusom?

XXXI. RECITATIVO

EVANGELIST

Die aber Jesum gegriffen hatten, führten ihn zu dem Hohenpriester Kaiphas, dahin die Schriftgelehrten und Ältesten sich versammelt hatten. Petrus aber folgte ihm nach von ferne bis in den Palast des Hohenpriesters und ging hinein und setzte sich bei die Knechte, auf dass er sähe, wo es hinaus wollte. Die Hohenpriester aber und Ältesten und der ganze Rat suchten falsche Zeugnis wider Jesum, auf dass sie ihn töteten, und fanden keines.

EVANGÉLISTA

Amazok pedig megfogván Jézust, vivék Kajafáshoz, a főpaphoz, ahol az írástudók és a vének egybegyűltek vala. Péter pedig követi vala őt távolról egész a főpap pitvaráig; és bemenvén, ott ül vala a szolgálakkal, hogy lássa a végét.
A főpapok pedig és a vének és az egész tanács hamis bizonyosságot keresnek vala Jézus ellen, hogy megölhessék őt.
És nem találának.

XXXII. KORÁL

Mir hat die Welt trüglich gericht'
Mit Lügen und mit falschem G'dicht,
Viel Netz und heimlich Stricke.
Herr, nimm mein wahr in dieser G'fahr,
B'hüt mich für falschen Tücken!

Csalfán félrevezetett a világ
Hazugsággal és hamis koholmányokkal,
Sok háljával és titkos csapdáival,
Uram, védj meg e veszélyben,
És ments meg a hamis álnokságtól!

XXXIII. RECITATIVO

EVANGELIST

Und wiewohl viel falsche Zeugen herzutraten, funden sie doch keins. Zuletzt traten herzu zween falsche Zeugen und sprachen:

ZEUGEN

Er hat gesagt: Ich kann den Tempel Gottes abbrechen und in dreien Tagen denselben bauen.

EVANGELIST

Und der Hohepriester stund auf und sprach zu ihm:

HOHERPRIESTER

Antwortest du nichts zu dem, das diese wider dich zeugen?

EVANGELIST

Aber Jesus schwieg stille.

EVANGÉLISTA

És nem találának. És noha sok hamis tanú jött vala elő, mégsem találának. Utoljára pedig előjövén két hamis tanú, mondá:

TANÚK

Ez azt mondta: Leronthatom az Isten templomát, és három nap alatt felépíthetem azt.

EVANGÉLISTA

És fölkelvén a főpap, mondá néki:

FŐPAP

Semmit sem felelsz-é? Micsoda tanúbizonyoságot tesznek ezek ellened?

EVANGÉLISTA

Jézus pedig hallgat vala.

XXXIV. TENOR RECITATIVO

Mein Jesus schweigt zu falschen Lügen stille,
Um uns damit zu zeigen,
Dass sein Erbarmens voller Wille
Vor uns zum Leiden sei geneigt,
Und dass wir in dergleichen Pein ihm sollen ähnlich sein
Und in Verfolgung stille schweigen.

Jézusom hallgatással felel a hamis vádakra
Hogy ezáltal megmutassa nekünk:
Irgalmas akarattal
Kész szenvedni értünk,
És hogy mi hasonlók legyünk
És az üldözéskor némán hallgassunk.

XXXV. TENOR ÁRIA

Geduld!
Wenn mich falsche Zungen stechen.
Leid ich wider meine Schuld Schimpf und Spott,
Ei, so mag der liebe Gott
Meines Herzens Unschuld rächen.

Türelem!
Amikor hamis nyelvek szúrkálnak.
Ha vélt bűnömért gyaláztatot és gúnyt kell túrnöm,
Torolja azt meg a jó Isten
Szívem ártatlanságáért.

XXXVIa. RECITATIVO

EVANGELIST

Und der Hohepriester antwortete und sprach zu ihm:

HOHERPRIESTER

Ich beschwöre dich bei dem lebendigen Gott, dass du uns sagest, ob du seiest Christus, der Sohn Gottes?

EVANGELIST

Jesus sprach zu ihm:

JESUS

Du sagest's. Doch sage ich euch: Von nun an wird's geschehen, dass ihr sehen werdet des Menschen Sohn sitzen zur Rechten der Kraft und kommen in den Wolken des Himmels.

EVANGELIST

Da zerriss der Hohepriester seine Kleider und sprach:

EVANGÉLISTA

És felelvén a főpap, mondá néki:

FŐPAP

Az élő Istenre kényszerítelek téged, hogy mondd meg nekünk, ha te vagy-é a Krisztus, az Istennek fia?

EVANGÉLISTA

Mondá neki Jézus:

JÉZUS

Te mondád. Sőt mondom néktek: Mostantól fogva meglátjátok az embernek Fiát ülni az Istennek hatalmas jobbján, és eljöni az ég felhőiben.

EVANGÉLISTA

Ekkor a főpap megszaggatá a maga ruháit, és mondá:

HOHERPRIESTER

Er hat Gott gelästert; was dürfen wir weiter Zeugnis?
Siehe, itzt habt ihr seine Gotteslästerung gehöret.
Was dünket euch?

EVANGELIST

Sie antworteten und sprachen:

XXXVib. KÓRUS

Er ist des Todes schuldig!

XXXVic. RECITATIVO

EVANGELIST

Da speieten sie aus in sein Angesicht und schlugen ihn mit Fäusten. Etliche aber schlugen ihn ins Angesicht und sprachen:

XXXVId. KÓRUS

Weissage uns, Christe, wer ist's, der dich schlug?

XXXVII. KORÁL

Wer hat dich so geschlagen,
Mein Heil, und dich mit Plagen
So übel zugericht'?
Du bist ja nicht ein Sünder
Wie wir und unsre Kinder;
Von Missetaten weißt du nicht.

XXXVIIIa. RECITATIVO

EVANGELIST

Petrus aber saß draußen im Palast; und es trat zu ihm eine Magd und sprach:

MAGD

Und du warest auch mit dem Jesu aus Galiläa.

EVANGELIST

Er leugnete aber vor ihnen allen und sprach:

PETRUS

Ich weiß nicht, was du sagest.

EVANGELIST

Als er aber zur Tür hinausging, sahe ihn eine andere und sprach zu denen, die da waren:

MAGD

Dieser war auch mit dem Jesu von Nazareth.

EVANGELIST

Und er leugnete abermal und schwur dazu:

PETRUS

Ich kenne des Menschen nicht.

FŐPAP

Káromlást szólott. Mi szükségünk van még bizonyságokra? Ímé most hallottátok az ő káromlását.
Mit gondoltok?

EVANGÉLISTA

Azok pedig felelvén mondanak:

Méltó a halálra.

EVANGÉLISTA

Akkor szemébe köpdösének és arcul csapdosák őt, némelyek pedig botokkal verék, mondván:

Prófétáld meg nekünk Krisztus, kicsoda az, aki üt téged?

Ki ütött úgy meg,
Meváltóm, és oly kegyetlenül
Kicsoda kínozott?
Te nem vagy bűnös,
Mint mi és gyermekeink;
Te bünt nem ismeresz.

EVANGÉLISTA

Péter pedig künn ül vala az udvaron, és hozzá menvén egy szolgálóleány, mondá:

ELSŐ SZOLGÁLÓ

Te is a Galileabeli Jézussal valál

EVANGÉLISTA

Ő pedig mindenkinek hallatára megtagadá, mondván:

PÉTER

Nem tudom, mit beszélsz.

EVANGÉLISTA

Mikor pedig kiméne a tornácra, meglátá őt egy másik szolgálóleány, és mondá az ott levőknek:

MÁSODIK SZOLGÁLÓ

Ez is a názáreti Jézussal vala

EVANGÉLISTA

És ismét megtagadá esküvéssel, hogy:

PÉTER

Nem ismerem ezt az embert.

EVANGELIST

Und über eine kleine Weile traten hinzu, die da stunden,
und sprachen zu Petro:

XXXVIIIb. KÓRUS

Wahrlich, du bist auch einer von denen;
denn deine Sprache verrät dich.

XXXVIIIc. RECITATIVO

EVANGELIST

Da hub er an, sich zu verfluchen und zu schwören:

PETRUS

Ich kenne des Menschen nicht.

EVANGELIST

Und alsbald krähete der Hahn. Da dachte Petrus an die
Worte Jesu, da er zu ihm sagte: Ehe der Hahn krähen
wird, wirst du mich dreimal verleugnen. Und ging heraus
und weinete bitterlich.

XXXIX. ALT ÁRIA

Erbarme dich, mein Gott, um meiner Zähren willen!
Schau hier, Herz und Auge weint vor dir bitterlich.

XL. KORÁL

Bin ich gleich von dir gewichen,
Stell ich mich doch wieder ein;
Hat uns doch dein Sohn verglichen
Durch sein' Angst und Todespein.
Ich verleugne nicht die Schuld;
Aber deine Gnad und Huld
Ist viel größer als die Sünde,
Die ich stets in mir befinde.

XLIa. RECITATIVO

EVANGELIST

Des Morgens aber hielten alle Hohepriester und die
Ältesten des Volks einen Rat über Jesum, dass sie ihn
töteten. Und bunden ihn, führten ihn hin und
überantworteten ihn dem Landpfleger Pontio Pilato.
Da das sahe Judas, der ihn verraten hatte, dass er
verdammt war zum Tode, gereuete es ihn und brachte
herwieder die dreißig Silberlinge den Hohenpriestern
und Ältesten und sprach:

JUDAS

Ich habe übel getan, dass ich unschuldig Blut verraten
habe.

EVANGELIST

Sie sprachen:

XLib. KÓRUS

Was gehet uns das an? Da siehe du zu!

EVANGÉLISTA

Kevés idő múlva pedig az ott álldogálók menének hozzá,
és mondának Péternek:

Bizony te is közülük való vagy;
hiszen a te beszéded is elárul téged.

EVANGÉLISTA

Ekkor átkozódni és esküdözni kezdte, hogy:

PÉTER

Nem ismerem ezt az embert.

EVANGÉLISTA

És a kakas azonnal megszólala. És megemlékezék Péter a
Jézus beszédéről, ki ezt mondotta vala néki: Mielőtt a
kakas szólana, háromszor megtagadsz engem;
és kimenvén onnan, keservesen síra.

Irgalmazz nekem Istenem, könnyeimért;
Nézd, itt előtted szívem és szemem keserűen zokog.

Bár elfordultam Tőled,
Mégis visszatérek;
Fiad bennünket a félelme és halálos gyötrődése által
kibékített Veled.
Én nem tagadhatom le a bűnt,
De a Te kegyelmed és jóakaratom
Sokkal nagyobb, mint a bűn,
Mely bennem van.

EVANGÉLISTA

Mikor pedig reggel lőn, tanácsot tartának mind a
főpapok és a nép vénei Jézus ellen, hogy őt megöljék. És
megkötözvén őt, elvivék, és átadák őt Poncius
Pilátusnak, a helytartónak.
Akkor látván Júdás, aki őt őt elárulá, hogy elítélék őt,
megbánta dolgát, és visszavivé a harminc ezüstpénzt a
főpapoknak és a véneknek,
mondván:

JÚDÁS

Vétkeztem,
hogy elárultam az ártatlan vért.

EVANGÉLISTA

Azok pedig mondának:

Mi közünk hozzá? Te lássad.

XLIC. RECITATIVO

EVANGELIST

Und er warf die Silberlinge in den Tempel, hub sich davon, ging hin und erhängete sich selbst. Aber die Hohenpriester nahmen die Silberlinge und sprachen:

HOHEPRIESTER

Es taugt nicht, dass wir sie in den Gotteskasten legen, denn es ist Blutgeld.

XLII. BASSZUS ÁRIA

Gebt mir meinen Jesum wieder!

Seht, das Geld, den Mörderlohn,

Wirft euch der verlorne Sohn zu den Füßen nieder!

EVANGÉLISTA

Ő pedig eldobván az ezüstpénzeket a templomban, eltávozik; és elmenvén felakasztá magát. A főpapok pedig felszedvén az ezüstpénzeket, mondának:

FŐPAPOK

Nem szabad ezeket a templom kincsei közé tennünk, mert vérnek ára.

XLIII. RECITATIVO

EVANGELIST

Sie hielten aber einen Rat und kauften einen Töpfersacker darum zum Begräbnis der Pilger. Daher ist derselbige Acker genennet der Blutacker bis auf den heutigen Tag. Da ist erfüllet, das gesagt ist durch den Propheten Jeremias, da er spricht: „Sie haben genommen dreißig Silberlinge, damit bezahlet ward der Verkaufte, welchen sie kauften von den Kindern Israel, und haben sie gegeben um einen Töpfersacker, als mir der Herr befohlen hat.“ Jesus aber stund vor dem Landpfleger; und der Landpfleger fragte ihn und sprach:

PILATUS

Bist du der Jüden König?

EVANGELIST

Jesus aber sprach zu ihm:

JESUS

Du sagest's.

EVANGELIST

Und da er verklagt war von den Hohenpriestern und Ältesten, antwortete er nichts. Da sprach Pilatus zu ihm:

PILATUS

Hörest du nicht, wie hart sie dich verklagen?

EVANGELIST

Und er antwortete ihm nicht auf ein Wort, also, dass sich auch der Landpfleger sehr verwunderte.

EVANGÉLISTA

Tanácsot ülvén pedig, megvásárlák azon a fazekasnak mezejét idegenek számára való temetőnek. Ezért hívják ezt a mezőt vérmezejének mind e mai napig.

Ekkor teljesedik be a Jeremiás próféta mondása, aki így szólott:

És vevék a harminc ezüstpénzt, a megbecsültnek árát, akit Izrael fiai részéről megbecsültek. És adák azt a fazekas mezejéért, amint az Úr rendelte volt nékem. Jézus pedig ott állta a helytartó előtt; és kérdezé őt a helytartó, mondván:

PILÁTUS

Te vagy-e a zsidók királya?

EVANGÉLISTA

Jézus pedig mondá néki:

JÉZUS

Te mondod.

EVANGÉLISTA

És mikor vádolák őt a főpapok és a vének, semmit sem felele. Akkor mondá néki Pilátus:

PILÁTUS

Nem hallod-e, mily sok bizonyágot tesznek ellened?

EVANGÉLISTA

És nem felele néki egyetlen szóra sem, úgyhogy a helytartó igen elcsodálkozék.

XLIV. KORÁL

Befiehl du deine Wege

Und was dein Herze kränkt

Der allertreusten Pflege

Des, der den Himmel lenkt.

Der Wolken, Luft und Winden

Gibt Wege, Lauf und Bahn,

Der wird auch Wege finden,

Da dein Fuß gehen kann.

Bízd utaidat

És mindazt, ami szíved bántja

Gondos kezeire annak,

Aki az eget irányítja;

Aki a felhőknek, a szélnek és a levegőnek

Útját, pályáját és futását megszabja,

Ő talál utat,

Amelyen lábaiddal járhatsz.

XLVa. RECITATIVO

EVANGELIST

Auf das Fest aber hatte der Landpfleger Gewohnheit, dem Volk einen Gefangenen loszugeben, welchen sie wollten. Er hatte aber zu der Zeit einen Gefangenen, einen sonderlichen vor andern, der hieß Barrabas. Und da sie versammelt waren, sprach Pilatus zu ihnen:

PILATUS

Welchen wollet ihr, dass ich euch losgebe? Barrabam oder Jesum, von dem gesaget wird, er sei Christus?

EVANGELIST

Denn er wusste wohl, dass sie ihn aus Neid überantwortet hatten. Und da er auf dem Richtstuhl saß, schickete sein Weib zu ihm und ließ ihm sagen:

PILATI WEIB

Habe du nichts zu schaffen mit diesem Gerechten; ich habe heute viel erlitten im Traum von seinetwegen!

EVANGELIST

Aber die Hohenpriester und die Ältesten überredeten das Volk, dass sie um Barrabam bitten sollten und Jesum umbrächten. Da antwortete nun der Landpfleger und sprach zu ihnen:

PILATUS

Welchen wollt ihr unter diesen zweien, den ich euch soll losgeben?

EVANGELIST

Sie sprachen:

CHOR

Barrabam!

EVANGELIST

Pilatus sprach zu ihnen:

PILATUS

Was soll ich denn machen mit Jesu, von dem gesagt wird, er sei Christus?

EVANGELIST

Sie sprachen alle:

XLVb. KÓRUS

Lass ihn kreuzigen!

XLVI. KORÁL

Wie wunderbarlich ist doch diese Strafe!
Der gute Hirte leidet für die Schafe,
Die Schuld bezahlt der Herre, der Gerechte,
Für seine Knechte.

EVANGÉLISTA

Ünnepenként pedig egy foglyot szokott szabadon bocsátani a helytartó a sokaság kedvéért, akit akarának. Vala pedig akkor egy nevezetes foglyuk, akit Barabásnak hívtak. Mikor azért egybegyülekezének, mondá nékik Pilátus:

PILÁTUS

Melyiket akarjátok, hogy elbocsássam néktek: Barabást-é, vagy Jézust, akit Krisztusnak hívnak?

EVANGÉLISTA

Mert jól tudja vala, hogy irigységből adák őt kézbe. Amint pedig ő az ítélőszékben ül vala, küldé őhöz a felesége, ezt üzenvén:

PILÁTUS FELESEGE

Ne avatkozzál amaz igaz ember dolgába; mert sokat szenvedtem ma álmomban őmiatta.

EVANGÉLISTA

A főpapok és vének pedig reá beszéltek a sokaságot, hogy Barabást kérjék ki, Jézust pedig veszítsék el. Feelvén pedig a helytartó, mondá nékik:

PILÁTUS

A kettő közül melyiket akarjátok, hogy elbocsássam néktek?

EVANGÉLISTA

Azok pedig mondának:

A NÉP

Barabást!

EVANGÉLISTA

Mondá nékik Pilátus:

PILÁTUS

Mit cselekedjem hát Jézussal, akit Krisztusnak hívnak?

EVANGÉLISTA

Mindnyájan mondának:

Feszíttessék meg!

Mily csodálatos mégis ez a büntetés!
A jó Pásztor szenved juhaiért!
Az Úr, az igaz, fizet
Szolgái bűnéért.

XLVII. RECITATIVO

EVANGELIST

Der Landpfleger sagte:

PILATUS

Was hat er denn Übels getan?

EVANGÉLISTA

A helytartó pedig mondá:

PILÁTUS

Mert mi rosszat cselekedett?

XLVIII. SZOPRÁN RECITATIVO

Er hat uns allen wohlgetan,
Den Blinden gab er das Gesicht,
Die Lahmen macht er gehend,
Er sagt uns seines Vaters Wort,
Er trieb die Teufel fort,
Betrübte hat er aufgerich't,
Er nahm die Sünder auf und an.
Sonst hat mein Jesus nichts getan.

Ő mindnyájunkkal jót tett.
A vaknak visszaadta látását,
A sántát járóvá tette,
Atyjának ígéit hirdette nekünk,
Kiűzte a gonosz lelkeket,
Mégvigasztalta a szomorúakat,
Pártját fogta a bűnösöknek és felmentette őket.
Mást az én Jézusom nem tett.

XLIX. SZOPRÁN ÁRIA

Aus Liebe will mein Heiland sterben,
Von einer Sünde weiß er nichts.
Dass das ewige Verderben
Und die Strafe des Gerichts
Nicht auf meiner Seele bliebe.

Üdvözítóm szeretetből akar meghalni
Bűnt nem ismert.
Hogy az örök kárhozat
És az ítélet büntetése
Nehogy lelkemen maradjon.

La. RECITATIVO

EVANGELIST

Sie schrieen aber noch mehr und sprachen:

EVANGÉLISTA

Azok pedig még inkább kiáltozának vala, mondván:

Lb. KÓRUS

Lass ihn kreuzigen!

Feszíttessék meg!

Lc. RECITATIVO

EVANGELIST

Da aber Pilatus sahe, dass er nichts schaffete, sondern
dass ein viel großer Getümmel ward, nahm er Wasser
und wusch die Hände vor dem Volk und sprach:

PILATUS

Ich bin unschuldig an dem Blut dieses Gerechten,
sehet ihr zu.

EVANGÉLISTA

Pilátus pedig látván, hogy semmi sem használ, hanem
még nagyobb háborúság támad, vizet vévén, megmosá
kezeit a sokaság előtt, mondván:

PILÁTUS

Ártatlan vagyok ez igaz embernek véréből;
ti lássátok!

EVANGELIST

Da antwortete das ganze Volk und sprach:

EVANGÉLISTA

És felelvén az egész nép, mondá:

Ld. KÓRUS

Sein Blut komme über uns und unsre Kinder.

Az ő vére mirajtunk és a mi magzatjainkon.

Le. RECITATIVO

EVANGELIST

Da gab er ihnen Barrabam los; aber Jesum ließ er geißeln
und überantwortete ihn, dass er gekreuziget würde.

EVANGÉLISTA

Akkor elbocsátá nekik Barabást; Jézust pedig
megostoroztatván, kezökbe adá, hogy megfeszíttessék.

LI. ALT RECITATIVO

Erbarm es Gott!
Hier steht der Heiland angebunden.
O Geißelung, o Schläg, o Wunden!
Ihr Henker, haltet ein!
Erweicht euch der Seelen Schmerz,
Der Anblick solches Jammers nicht?
Ach ja! ihr habt ein Herz,
Das muss der Martersäule gleich
Und noch viel härter sein.
Erbarmt euch, haltet ein!

Irgalmazz Isten!
Itt áll az Üdvözítő megkötözve.
Ó ostorozás, ó ütések, ó sebek!
Álljatok meg, ti hóhérok!
Nem lágyít meg benneteket lelkének szenvedése,
Nyomorúságának látása?
Ó igen, a ti szívetek
Mint kízóoszlop,
Vagy annál is keményebb kell legyen.
Irgalmaztatok néki, hagyjátok abba!

LII. ALT ÁRIA

Können Tränen meiner Wangen nichts erlangen,
O, so nehmt mein Herz hinein!
Aber lasst es bei den Fluten,
Wenn die Wunden milde bluten,
Auch die Opferschale sein!

Nem arcom könnyei nem elegendők,
Vegyétek akkor szívemet is!
Ám, ha majd vér patakzik
Szelíden a sebekből,
Engedjétek áldozati kehellyé is válni!

LIIIa. RECITATIVO

EVANGELIST

Da nahmen die Kriegsknechte des Landpflegers Jesum zu sich in das Richthaus und sammelten über ihn die ganze Schar und zogen ihn aus und legeten ihm einen Purpurmantel an und flochten eine dornene Krone und setzten sie auf sein Haupt und ein Rohr in seine rechte Hand und beugeten die Knie vor ihm und spotteten ihn und sprachen:

EVANGÉLISTA

Akkor a helytartó vitézei elvivék Jézust az őrházba, és odagyűjték hozzá az egész csapatot.
És levetkeztetvén őt, bíbor palástot adának reá.
És tövisből fonott koronát tőnek a fejére, és nádszálat a jobb kezébe;
és térdet hajtva előtte,
csúfolják vala őt, mondván:

LIIIb. KÓRUS

Gegrüßet seist du, Jüdenkönig!

Üdvözlégy zsidóknak királya!

LIIIc. RECITATIVO

EVANGELIST

Und speieten ihn an und nahmen das Rohr und schlugen damit sein Haupt.

EVANGÉLISTA

És mikor megköpdösték őt, elvevék a nádszálat, és a fejéhez verdesik vala.

LIV. KORÁL

O Haupt voll Blut und Wunden,
Voll Schmerz und voller Hohn,
O Haupt, zu Spott gebunden
Mit einer Dornenkron,
O Haupt, sonst schön gezieret
Mit höchster Ehr und Zier,
Jetzt aber hoch schimpfieret,
Gegrüßet seist du mir!

Ó fő, vérrel és sebbel teli,
Csupa fájdalom és csúfság,
Ó fő, melyet gúnyból
Tövissel koronáztak,
Ó fő, melyet máskor a legnagyobb
Tisztelet és ékesség övezett,
Most azonban olyan megvetett,
Hadd üdvözljelek!

Du edles Angesichte,
Dafür sonst schrickt und scheut
Das große Weltgerichte,
Wie bist du so bespeit;
Wie bist du so erbleichet!
Wer hat dein Augenlicht,
Dem sonst kein Licht nicht gleichet,
So schändlich zugericht'?

Te nemes arc,
Mely előtt retteg és fél
A nagyvilág,
Hogy leköpdöstek;
Hogyan lettél ilyen sápadt!
Tekinteted semmivel
Össze nem hasonlítható fényét
Ily gyalázatosan ki törte meg?

LV. RECITATIVO

EVANGELIST

Und da sie ihn verspottet hatten, zogen sie ihm den Mantel aus und zogen ihm seine Kleider an und führten ihn hin, dass sie ihn kreuzigten. Und indem sie hinausgingen, funden sie einen Menschen von Kyrene mit Namen Simon; den zwungen sie, dass er ihm sein Kreuz trug.

LVI. BASSZUS RECITATIVO

Ja freilich will in uns das Fleisch und Blut
Zum Kreuz gezwungen sein;
Je mehr es unsrer Seele gut,
Je herber geht es ein.

LVII. BASSZUS ÁRIA

Komm, süßes Kreuz, so will ich sagen,
Mein Jesu, gib es immer her!
Wird mir mein Leiden einst zu schwer,
So hilfst du mir es selber tragen.

LVIIIa. RECITATIVO

EVANGELIST

Und da sie an die Stätte kamen mit Namen Golgatha, das ist verdeutschet Schädelstätt, gaben sie ihm Essig zu trinken mit Gallen vermischt; und da er's schmeckte, wollte er's nicht trinken. Da sie ihn aber gekreuziget hatten, teilten sie seine Kleider und warfen das Los darum, auf dass erfüllet würde, das gesagt ist durch den Propheten: „Sie haben meine Kleider unter sich geteilet, und über mein Gewand haben sie das Los geworfen.“ Und sie saßen allda und hüteten sein. Und oben zu seinen Häupten hefteten sie die Ursach seines Todes beschrieben, nämlich: „Dies ist Jesus, der Juden König.“ Und da wurden zween Mörder mit ihm gekreuziget, einer zur Rechten und einer zur Linken. Die aber vorübergingen, lästerten ihn und schüttelten ihre Köpfe und sprachen:

LVIIIb. KÓRUS

Der du den Tempel Gottes zerbrichst
und bauest ihn in dreien Tagen, hilf dir selber!
Bist du Gottes Sohn, so steig herab vom Kreuz!

LVIIIc. RECITATIVO

EVANGELIST

Desgleichen auch die Hohenpriester spotteten sein samt den Schriftgelehrten und Ältesten und sprachen:

LVIId. KÓRUS

Andern hat er geholfen und kann sich selber nicht helfen. Ist er der König Israel, so steige er nun vom Kreuz, so wollen wir ihm glauben.
Er hat Gott vertrauet, der erlöse ihn nun, lüset's ihn; denn er hat gesagt: Ich bin Gottes Sohn.

EVANGÉLISTA

És miután megcsúfolták, levevék róla a palástot és az ő maga ruháiba öltöztették;
és elvivék, hogy megfeszítsék őt.
Kiféle menve pedig találkoznak egy cirenei emberrel, akit Simonnak hívnak vala; ezt kényszeríték, hogy vigye az ő keresztjét.

Testünk és vérünk bizony
A keresztet hordozni kényszerül;
Minél inkább javára van lelkünknek,
Annál nehezebb vállalunk azt.

Jöjj, édes keresztfa, így akarom mondani,
Jézusom, add mindig nekem!
S ha szenvedésem valaha túl nehézzé válnék,
Akkor segíts nekem elviselni.

EVANGÉLISTA

És mikor eljutának arra a helyre, amelyet Golgotának, aza koponya helyének neveznek, méreggel megelegyített ecetet adának néki inni; és megízlelvén, nem akara inni.
Minek utána pedig megfeszíték őt, eloszták az ő ruháit, sorsot vetvén; hogy beteljék a próféta mondása: Megosztóznak az én ruháimon, és az én köntösömrre sorsot vetének.
És leülvén, ott őrzik vala őt. És feje fölé illeszték az ő kárhóztatásának okát, oda írván:
Ez Jézus, a zsidók királya.
Akkor megfeszítének vele együtt két latrot, egyiket jobbkéz felől, és a másikat balkéz felől. Az arramenők pedig szidalmazák vala őt, fejüket hajtogatván, és ezt mondván:

Te, ki lerontod a templomot
és harmadnapra fölépíted, szabadítsd meg magadat;
ha Isten Fia vagy, szállj le a keresztről!

EVANGÉLISTA

Hasonlóképpen a főpapok is csúfolódván az írástudókkal és a vénekkal egyetemben, ezt mondják vala:

Másokat megtartott, magát nem tudja megtartani.
Ha Izrael királya, szálljon le most a keresztről, és majd hiszünk néki.
Bízott az Istenben; mentse meg most őt, ha akarja;
mert azt mondta: Isten fia vagyok.

LVIII. RECITATIVO

EVANGELIST

Desgleichen schmäheten ihn auch die Mörder,
die mit ihm gekreuziget waren.

EVANGÉLISTA

Akiket vele együtt feszítének meg,
a latrok is ugyanazt hányják vala szemére.

LIX. ALT RECITATIVO

Ach Golgatha, unselges Golgatha!
Der Herr der Herrlichkeit muss schimpflich hier verderben
Der Segen und das Heil der Welt
Wird als ein Fluch ans Kreuz gestellt.
Der Schöpfer Himmels und der Erden
Soll Erd und Luft entzogen werden.
Die Unschuld muss hier schuldig sterben,
Das gehet meiner Seele nah;
Ach Golgatha, unselges Golgatha!

Ó Golgota, boldogtalan Golgota!
Az uralkodók urának itt kell gyalázatosan elpusztulnia.
A világ áldását és üdvét,
Mint elátkozottat feszíték keresztre.
Ki teremtette a földet és eget
El kell hagynia a földet és eget.
Az ártatlanságnak kell itt bűnösként meghalnia!
Lelkembe fájdalom hasít;
Ó Golgota, boldogtalan Golgota!

LX. ALT ÁRIA KÓRUSSAL

Sehet, Jesus hat die Hand,
Uns zu fassen, ausgespannt,
Kommt! - Wohin? - in Jesu Armen
Sucht Erlösung, nehmt Erbarmen,
Suchet! - Wo? - in Jesu Armen.
Lebet, sterbet, ruhet hier,
Ihr verlass'nen Kuchlein ihr,
Bleibet - Wo? - in Jesu Armen.

Lássátok, Jézus széttárta karját,
Hogy magához öleljen bennünket.
Jöjjetek - Hová? - Jézus karjaiba.
Ott keressétek a megváltást, vegyétek a kegyelmet,
Keressétek - Hol? - Jézus karjaiban.
Éljetek, halljatok és nyugodjatok itt,
Ti elveszett kicsinyek,
Maradjatok - Hol? - Jézus karjaiban.

LXIa. RECITATIVO

EVANGELIST

Und von der sechsten Stunde an war eine Finsternis
über das ganze Land bis zu der neunten Stunde. Und um
die neunte Stunde schrie Jesus laut und sprach:

JESUS

Eli, Eli, lama asabthani?

EVANGÉLISTA

Hat órától kezdve pedig sötétség lőn mind az egész
földön, kilenc óráig. Kilenc óra körül pedig nagy
fennszóval kiálta Jézus, mondván:

JÉZUS

Éli, Éli! Lámá szabáktáni?

EVANGELIST

Das ist: Mein Gott, mein Gott, warum hast du mich
verlassen? Etliche aber, die da stunden, da sie das
höreten, sprachen sie:

EVANGÉLISTA

Azaz: Én Istenem, én Istenem! miért hagytál el
engemet? Némelyek pedig az ott állók közül, amint ezt
hallák, mondának:

LXIb. KÓRUS

Der rufet dem Elias!

Illést hívja ez.

LXIc. RECITATIVO

EVANGELIST

Und bald lief einer unter ihnen, nahm einen Schwamm
und füllte ihn mit Essig und steckete ihn auf ein Rohr
und tränkete ihn. Die andern aber sprachen:

EVANGÉLISTA

És egy közülök azonnal oda futamodván, egy szivacsot
vőn, és megtöltvén ecettel és egy nádszálra tűzvé, inni
ád vala néki. A többiek pedig ezt mondják vala:

LXIId. KÓRUS

Halt! lass sehen, ob Elias komme und ihm helfe?

Hagyd el, lássuk, eljő-e Illés, hogy megszabadítsa őt?

LXIe. RECITATIVO

EVANGELIST

Aber Jesus schrie abermal laut und verschied.

EVANGÉLISTA

Jézus pedig ismét nagy fennszóval kiáltván, kiadá lelkét.

LXII. KORÁL

Wenn ich einmal soll scheiden,
So scheide nicht von mir,
Wenn ich den Tod soll leiden,
So tritt du denn herfür!
Wenn mir am allerbängsten
Wird um das Herze sein,
So rei mich aus den Ängsten
Kraft deiner Angst und Pein!

Ha egyszer el kell távoznom,
Hagyj el engem!
Ha majd meg kell halnom,
Lépj hozzám!
Amikor szívemet
A halál rémülete szorítja,
Ragadj ki a félelmekből
Félelmed és szenvedésed erejével.

LXIIIa. RECITATIVO

EVANGELIST

Und siehe da, der Vorhang im Tempel zerriss in zwei Stück von oben an bis unten aus. Und die Erde erbebete, und die Felsen zerrissen, und die Gräber täten sich auf, und stunden auf viel Leiber der Heiligen, die da schliefen, und gingen aus den Gräbern nach seiner Auferstehung und kamen in die heilige Stadt und erschienen vielen. Aber der Hauptmann und die bei ihm waren und bewahreten Jesum, da sie sahen das Erdbeben und was da geschah, erschranken sie sehr und sprachen:

EVANGÉLISTA

s imé a templom kárpítja fölétől aljáig kettéhasada; és a föld megindula, és a kősziklák megrepedezének; és a sírok megnyílnak, és sok elhunyt szentnek teste föltámadta. s kijövén a sírokból, a Jézus föltámadása után bementek a szent városba, és sokaknak megjelenének. A százados pedig és akik ővele őrizték vala Jézust, látván a földindulást és amik történtek vala, igen megrémülének, mondván:

LXIIIb. KÓRUS

Wahrlich, dieser ist Gottes Sohn gewesen.

Bizony, Istennek Fia vala ez!

LXIIIc. RECITATIVO

EVANGELIST

Und es waren viel Weiber da, die von ferne zusahen, die da waren nachgefolget aus Galiläa und hatten ihm gedienet, unter welchen war Maria Magdalena und Maria, die Mutter Jacobi und Joses, und die Mutter der Kinder Zebedäi. Am Abend aber kam ein reicher Mann von Arimathia, der hieß Joseph, welcher auch ein Jünger Jesu war, der ging zu Pilato und bat ihn um den Leichnam Jesu.
Da befahl Pilatus, man sollte ihm ihn geben.

EVANGÉLISTA

Sok asszony vala pedig ott, akik távolról szemlélődnek vala, akik Galileából követték Jézust, szolgálván néki; Ezek között volt Mária Magdaléna, és Mária a Jakab és József anyja, és a Zebedeus fiainak anyja. Mikor pedig beesteledék, eljövö egy gazdag ember Arimathiából, név szerint József, aki maga is tanítványa volt Jézusnak. Ez Pilátushoz menvén, kéri vala Jézus testét.
Akkor parancsolá Pilátus, hogy adják át a testet.

LIV. BASSZUS RECITATIVO

Am Abend, da es kühle war,
Ward Adams Fallen offenbar;
Am Abend drücket ihn der Heiland nieder.
Am Abend kam die Taube wieder
Und trug ein Ölblatt in dem Munde.
O schöne Zeit! O Abendstunde!
Der Friedensschluss ist nun mit Gott gemacht,
Denn Jesus hat sein Kreuz vollbracht.
Sein Leichnam kömmt zur Ruh,
Ach! liebe Seele, bitte du,
Geh, lasse dir den toten Jesum schenken,
O heilsames, o köstlichs Angedenken!

Este, amikor már hűvösödött,
Ádám bukása akkor lett nyilvánvaló.
Este győzött a Megváltó a bűn fölött.
Este tért a galamb vissza
Olajággal a csőrében.
Ó szép idő! Ó esti óra!
Istennek újra béke lett;
Mert Jézus keresztjén békét szerzett.
Holtteste békében pihen,
Ah! kedves Lélek, kérlek,
Menj, töltsd el a halott Jézust,
Ó gyógyító, ó felséges emlékezés!

LV. BASSZUS ÁRIA

Mache dich, mein Herze, rein,
Ich will Jesum selbst begraben.

Tisztulj meg szívem,
Magam akarom Jézust eltemetni.

Denn er soll nunmehr in mir
Für und für seine süße Ruhe haben.
Welt, geh aus, lass Jesum ein!

Immár bennem kell neki
Mindörökre édes nyugalmat találnia.
Világ, távozz szívemből, bocsásd be Jézust!

LVia. RECITATIVO

EVANGELIST

Und Joseph nahm den Leib und wickelte ihn in ein rein
Leinwand und legte ihn in sein eigen neu Grab, welches
er hatte lassen in einen Fels hauen, und wälzete einen
großen Stein vor die Tür des Grabes und ging davon. Es
war aber allda Maria Magdalena und die andere Maria,
die satzten sich gegen das Grab. Des andern Tages, der
da folget nach dem Rüsttage, kamen die Hohenpriester
und Pharisäer sämtlich zu Pilato und sprachen:

EVANGÉLISTA

És magához vevén József a testet,
begöngyölé azt tiszta gyolcsba,
és elhelyezé azt a maga új sírjába,
amelyet a sziklába vágatott;
és a sír szájára egy nagy követ hengerítvén, elméne.
Ott vala pedig Mária Magdaléna
és a másik Mária,
akik a sír átellenében ülnek vala.

LVib. KÓRUS

Herr, wir haben gedacht, dass dieser Verführer sprach,
da er noch lebete: Ich will nach dreien Tagen wieder
auferstehen. Darum befiehl, dass man das Grab
verwahre bis an den dritten Tag, auf dass nicht seine
Jünger kommen und stehlen ihn und sagen zu dem Volk:
Er ist auferstanden von den Toten, und werde der letzte
Betrug ärger denn der erste!

Uram, emlékezünk, hogy az a hitető még életében azt
mondotta volt: Harmadnapra föltámadok. Parancsold
meg azért, hogy őrizték a sírt harmadnapig, nehogy az ő
tanítványai odamenvén éjjel, ellopják őt és azt mondják
a népnek:
Feltámadott a halálból; és az utolsó hitetés gonoszabb
legyen az elsónél.

LVic. RECITATIVO

EVANGELIST

Pilatus sprach zu ihnen:

PILATUS

Da habt ihr die Hüter;
gehet hin und verwahret's, wie ihr's wisset!

EVANGELIST

Sie gingen hin und verwahreten das Grab mit Hütern
und versiegelten den Stein.

EVANGÉLISTA

Pilátus pedig mondá nékik:

PILÁTUS

Van őrségetek;
menjetek, őriztessétek, amint tudjátok.

EVANGÉLISTA

Ők pedig elmenvén, a sírt őrizet alá helyezék,
lepecsételvén a követ az őrséggel.

LVII. RECITATIVO

BASS

Nun ist der Herr zur Ruh gebracht.

CHOR

Mein Jesu, gute Nacht!

TENOR

Die Müh ist aus, die unsre Sünden ihm gemacht.

CHOR

Mein Jesu, gute Nacht!

ALT

O selige Gebeine,
Seht, wie ich euch mit Buß und Reu beweine,
Dass euch mein Fall in solche Not gebracht!

CHOR

Mein Jesu, gute Nacht!

BASSZUS

Most az Úr nyugovóra tért.

KÓRUS

Jézusom, jó éjszakát!

TENOR

A kinnak, melyet bűneink okoztak, vége.

KÓRUS

Jézusom, jó éjszakát!

ALT

Ó áldott halott,
Nézd, hogyan siratlak bánkódva és vezekelve,
Hogy bűnbeesésem Téged ily nyomorúságba taszított!

KÓRUS

Jézusom, jó éjszakát!

SOPRAN

Habt lebenslang
Vor euer Leiden tausend Dank,
Dass ihr mein Seelenheil so wert geacht'.

CHOR

Mein Jesu, gute Nacht!

LVIII. KÓRUS

Wir setzen uns mit Tränen nieder
Und rufen dir im Grabe zu:
Ruhe sanfte, sanfte ruh!
Ruht, ihr ausgesognen Glieder!
Euer Grab und Leichenstein
Soll dem ängstlichen Gewissen
Ein bequemes Ruhekissen
Und der Seelen Ruhstatt sein.
Höchst vergnügt schlummern da die Augen ein.

SZOPRÁN

Életreszóló, ezerszeres hála
Illesse őt a szenvedéséért,
Hogy üdvöm ily sokat ért.

KÓRUS

Jézusom, jó éjszakát!

Sírva ülünk le
És kiáltunk hozzád a sírba:
Nyugodj békén, békében nyugodj!
Nyugodjanak elgyötört tagjaid!
Nyugodj békén, békében nyugodj!
Sírod és sírköved legyen
A bánkódó lelkiismeretnek kényelmes párnája
És a léleknek nyugóhelye.
Boldog megnyugvással szenderedünk el.